

Folketingets Erhvervsudvalg

5. november 2020

DEN DANSKE HAVPLAN

Mikkel Klougart, programchef, VELUX FONDEN

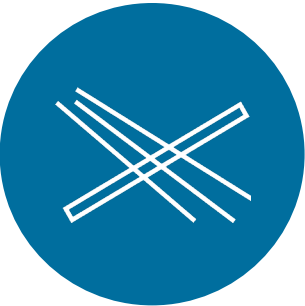
Tanja Nielsen, fonderådsgiver, VELUX FONDEN

Jesper Andersen, forskningschef, NIVA Danmark

VELUX FONDEN

VELUX FONDEN er en almennyttig fond, der støtter aktive ældre, øjen- og aldringsforskning samt humanvidenskabelige, kulturelle, sociale og miljømæssige formål for at fremme det danske demokratiske samfund på et oplyst, inkluderende og bæredygtigt grundlag.

I 2019 uddelte VELUX FONDEN 251 millioner kr.

VELUX FONDEN er stiftet i 1981 af civilingeniør Villum Kann Rasmussen - grundlægger af bl.a. VELUX A/S og andre firmaer i VKR Gruppen, der har til formål at bringe dagslys, frisk luft og et bedre miljø ind i menneskers hverdag.

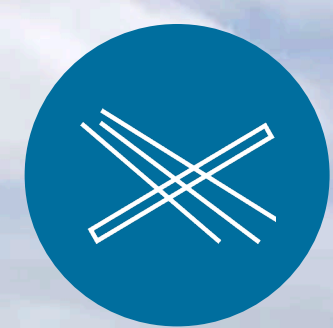

VELUX FONDEN

HAVET TILHØRER OS ALLE SAMMEN

Vi støtter almenntilgængelige initiativer, der styrker havets sundhed.

ÅLEGRÆS OG TANG
22 mio. kr.

STENREV
+ 22 mio. kr.

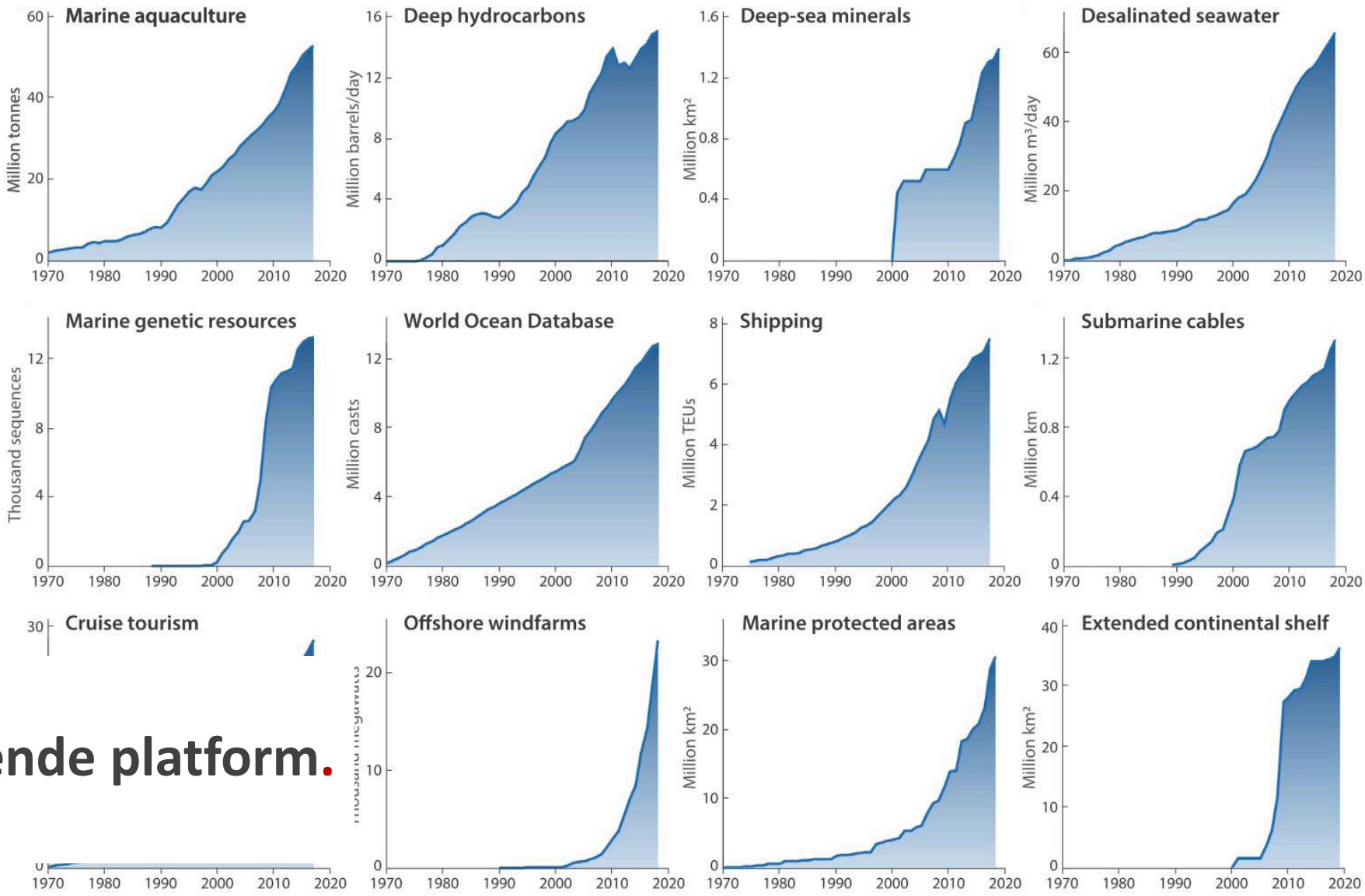
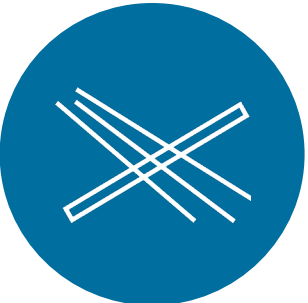
DATA OG MODELLER
+ 28 mio. kr.

FISKERI
32 mio. kr.

**FORMIDLING OG
ENGAGEMENT**
22 mio. kr.

REN STRAND FANØ

PLASTIKAFFALD
44 mio. kr.

Den brændende platform.

Kilde: Jean-Baptiste Jouffray m.fl., "The Blue Acceleration: The Trajectory of Human Expansion into the Ocean"

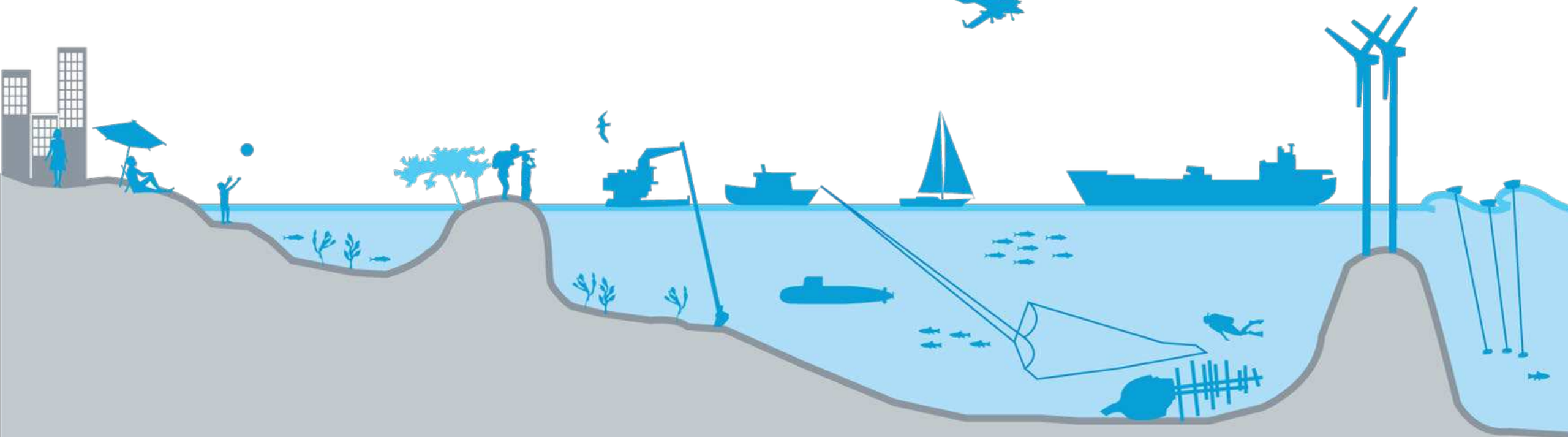
VELUX FONDEN

Havet er en del af løsningen – men det kræver planlægning

ØKOMAR:

Et udviklings- og demonstrationsprojekt for økosystem-baseret marin arealforvaltning

Jesper Andersen
Forskningschef (MSc, PhD, PMSO,CS)

v/ **NIVA Danmark**
- et selskab under Norsk Institut for Vandforskning (NIVA)

Formål og partnere

ØKOMAR-projektet blev igangsat af VILLUM-fonden i 2018

Formålet har været at udvikle og teste data-baserede værktøjer til brug for økosystem-baseret havplanlægning i de danske farvande

ØKOMAR-projektet er under rapportering:

- Syntese: **ECOMAR - A data-driven framework for ecosystem-based Maritime Spatial Planning in Danish marine waters. 83 pages.**
- Bilag: **Supplementary Material. 216 pages.**

ØKOMAR-partnerskabet består af:

- NIVA Danmark (lead)
- Aarhus Universitet
- DTU Aqua
- GEUS
- Københavns Universitet

Underleverandører:

- NCEAS, USA
- Det Internationale Havforskningsråd (ICES)

Havplandirektivet: En økosystembaseret tilgang er et krav

Forvaltning af de menneskelige aktiviteter, der sikrer, at det **samlede pres** fra sådanne aktiviteter holdes inden for niveauer, der er **foreneligt med opnåelsen af en god miljøtilstand**, og at de marine økosystemers evne til at håndtere menneskeskabte forandringer, ikke bringes i fare, samtidig med at en **bæredygtig udnyttelse** af havets goder og ydelser muliggøres.

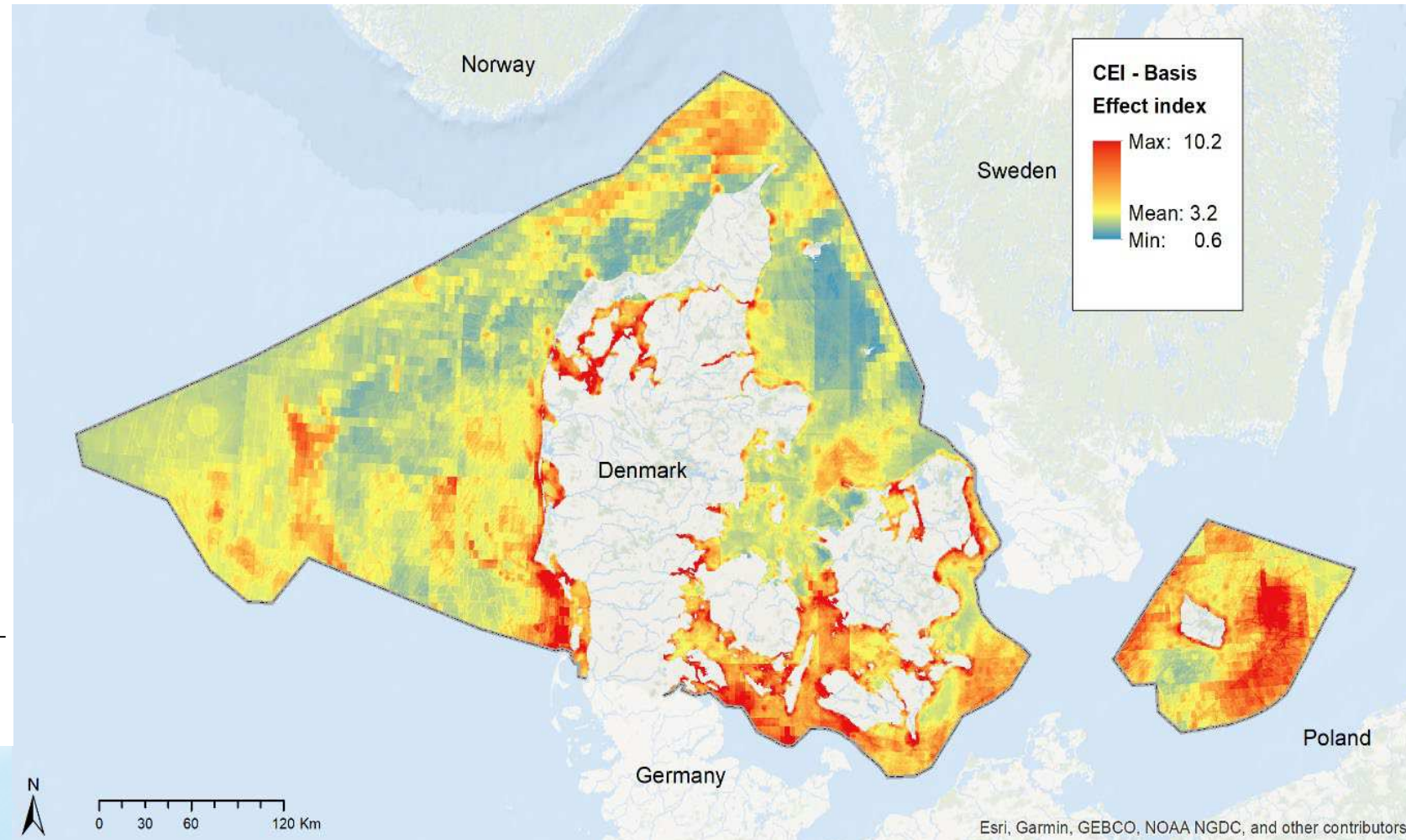
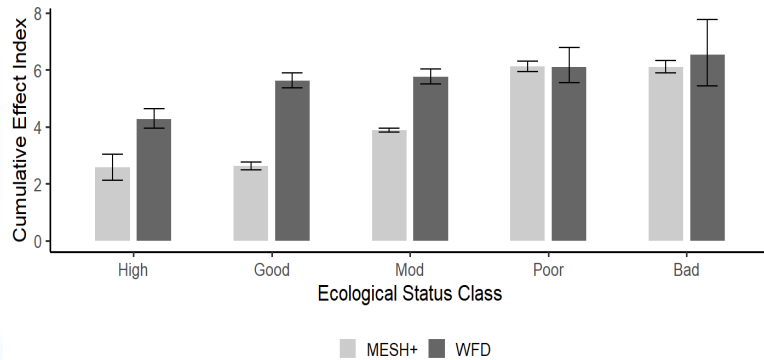
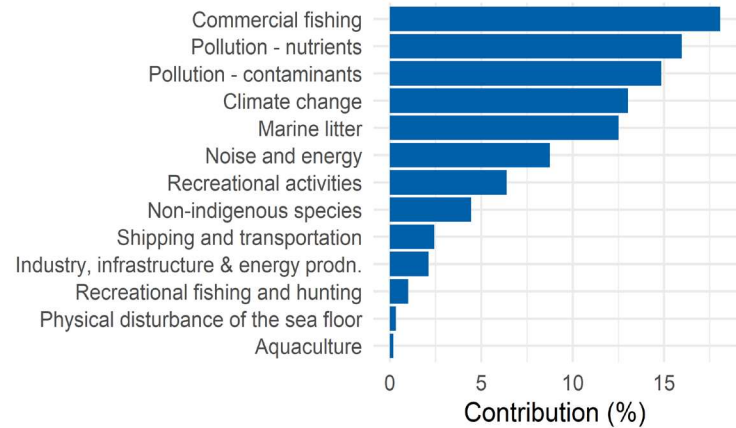
(<https://www.retsinformation.dk/eli/ft/201512L00131>)

ØKOMAR har kortlagt det samlede pres og rangordnet presfaktorer

Scenarier for 2030, 2050 og Havstrategidirektivet (MFSD)

Scenarier for 2030 og 2050 er baseret på allerede vedtagne strategier og politikker – og må derfor antages at være realistiske.

MSFD-scenariet er en hypotetisk (og utopisk) gennemførelse af EU's Havstrategidirektiv i henhold til formålsbeskrivelsen i dette.

Resultaterne i 2030-, 2050- og MSFD-scenarierne viser både positive og negative tendenser i udviklingen for specifikke grupper af presfaktorer.

Lagt sammen går det i 2030- og 2050-scenariene i den forkerte retning.

Kun i MSFD-scenariet ses et fald i det samlede pres.

Pressure	2030	2050	MSFD
Aquaculture: Fish farms	-	-	-
Aquaculture: Shellfish farms	+	++	-
Sea surface temperature anomalies	+	++	-
Sea level rise trend	+	++	-
Mobile contacting gear (large mesh size)	-	--	---
Mobile contacting gear (small mesh size)	-	--	---
Pelagic trawl	-	-	--
Gillnets	-	-	--
Longlines	-	-	--
Mussel dredging	na	na	--
Recreational fishing	+	++	--
Recreational bird hunting	-	-	--
Marine litter	+	++	-
Non-indigenous species	+	+	--

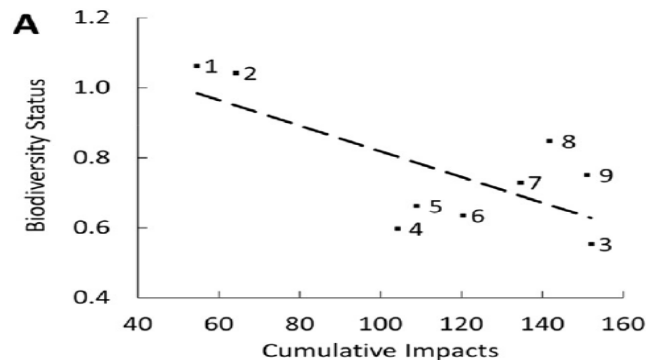
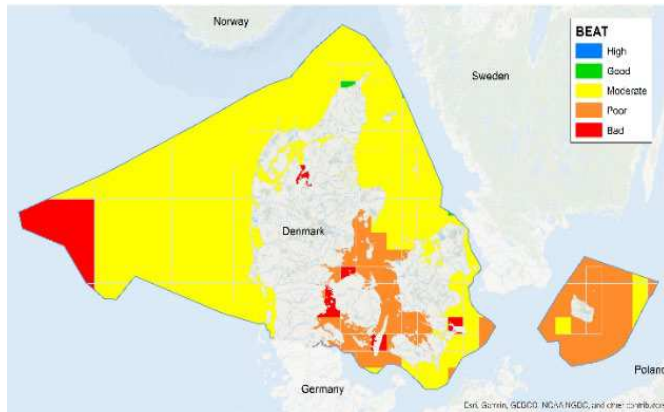
Pressure	2030	2050	MSFD
Disposal sites for construction, garbage and dredged material	+	++	-
Dredging	+	++	-
Sea cables	+	++	na
Military areas	na	na	na
Coastal habitat modification	+	++	na
Pipelines (oil and gas)	na	na	-
Wind farms	+	++	na
Lighthouses	na	na	na
Bridges and coastal constructions	+	+	na
Offshore oil and gas installations	na	na	-
Continuous noise (ship sound 125 Hz)	+	++	--
Impulsive noise	+	++	--
Heat and power plants	na	na	-
Excavation sites in production	+	++	---

Pressure	2030	2050	MSFD
Surface swept area ratio (SAR)	-	--	---
Sub-surface swept area ratio (SAR)	-	--	---
Dumped chemical munitions	na	na	-
Contaminants	na	-	-
Oil spills	+	++	-
Phosphorous background winter concentrations	-	--	--
Nitrogen background winter concentrations	-	--	--
Shipping intensity	+	++	---
Industrial ports	+	++	---
Harbors	+	++	--
Recreational boating	+	++	--
Coastal recreation sites	+	++	--
Recreational scuba-diving	+	++	--
Non-motorized watercrafts	+	++	--

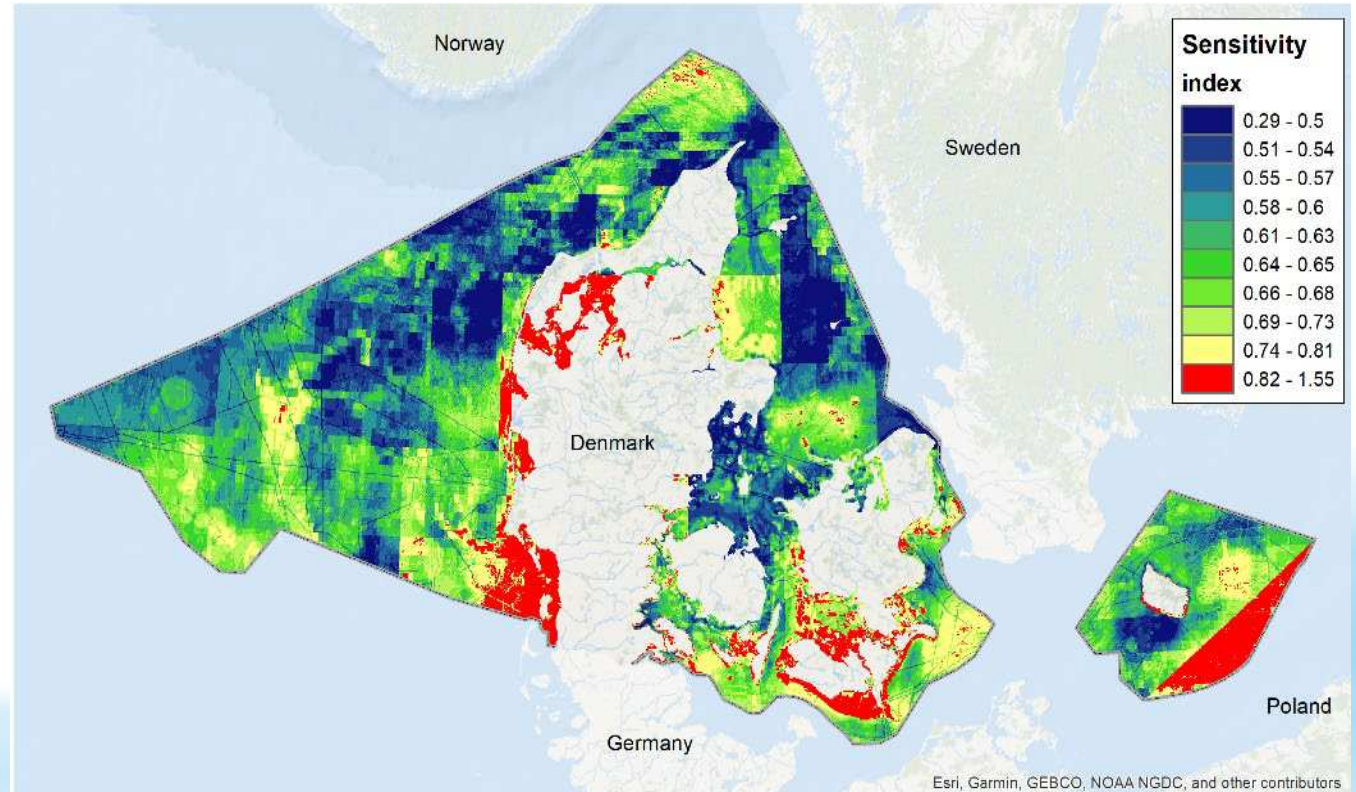
	Denmark	North Sea	Kattegat	Baltic Sea
Baseline	1,324,871	685,144	194,070	445,657
2030	1,435,961	723,243	221,680	491,038
2050	1,466,422	731,304	228,109	507,009
MSFD GEnS	1,130,123	579,019	168,940	382,164

Der er en negativ sammenhæng mellem samlet pres og tilstand ...

I særligt følsomme områder er der ikke 'råderum' (i Havplan sammenhæng: 'plads') for en øgning af det samlede pres

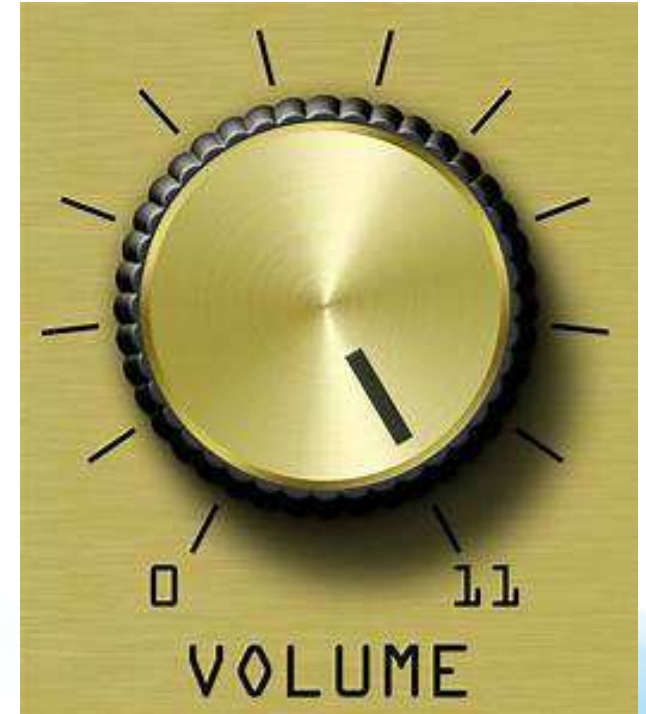
... og derfor er den danske havplan et skridt i den forkerte retning

ØKOMAR har tilvejebragt et omfattende datasæt mht. presfaktorer og økosystemer og også udviklet, testet og demonstreret værktøjer, som muliggør en økosystem-baseret havplanlægning i de danske farvande.

En bæredygtig blå vækst i de danske havområder er kun mulig med en økosystembaseret tilgang i den kommende danske Havplan.

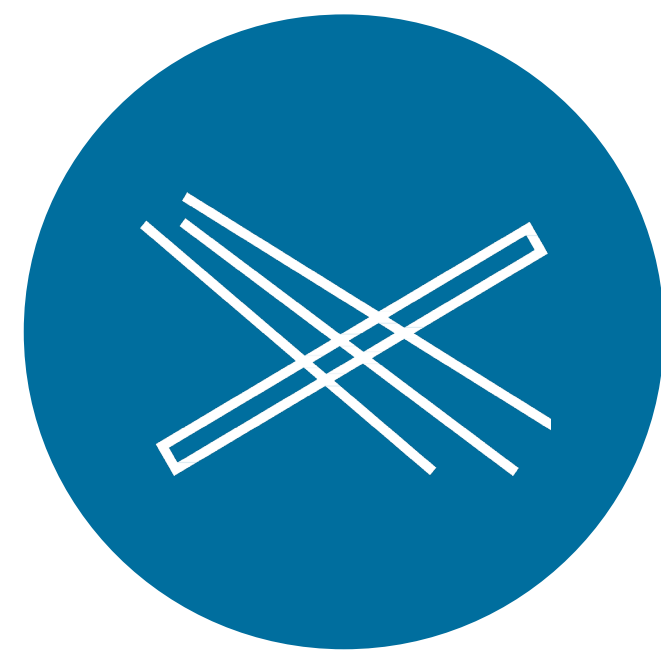
Det foreliggende udkast til Havplan for Danmark er en simpel teknisk gennemførelse af centrale dele af Havplandirektivet. Der er væsentlige mangler og planen kan derfor ikke siges at være økosystem-baseret.

Havplanen lægger som forudsat op til udnyttelse af de danske havområder, men der er **ikke** evidens for at planen vil være bæredygtig. Tværtimod. ØKOMAR har dokumenteret, at planen - hvis den ikke ændres væsentligt – vil føre til forringelser af miljøtilstanden (jf. Havstrategidirektivet) og den økologiske tilstand (jf. Vandrammedirektivet).

Tak for jeres tid.

Jesper Andersen
Forskningschef
NIVA Danmark
jha@niva.dk

Mikkel Klougart
Programchef
VELUX FONDEN
mk@veluxfoundations.dk

Tanja Nielsen
Fondsrådgiver
VELUX FONDEN
tni@veluxfoundations.dk

VELUX FONDEN

